

Collectieve actie en sociale bewegingen in de Moderne en Hedendaagse Tijd (A006713)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 5.0 **Studietijd 150 u**

Aanbodsessies in academiejaar 2026-2027

A (semester 1) Nederlands Gent

Lesgevers in academiejaar 2026-2027

Vrints, Antoon LW03 Verantwoordelijk lesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2026-2027

	stptn	aanbodsessie
Bachelor of Arts in de geschiedenis	5	A
Schakelprogramma tot Master of Arts in de geschiedenis	5	A
Vorbereidingsprogramma tot Master of Arts in de geschiedenis	5	A
Keuzepakket Geschiedenis	5	A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Sociale geschiedenis, politieke geschiedenis, collectieve actie, protest, sociale bewegingen

Situering

Dit uitdiepende opleidingsonderdeel wil studenten vertrouwd maken met de geschiedenis van collectieve actie vanaf de achttiende eeuw tot op vandaag. Op drie verschillende wijzen verdiept het opleidingsonderdeel de kennis van de studenten:

- Het biedt inzicht in de ontwikkeling van collectieve actie in langetermijnperspectief sinds de achttiende eeuw.
- Het biedt inzicht in de diverse debatten, perspectieven en methoden die de geschiedschrijving over collectieve actie kenmerken.
- Het biedt inzicht in de kruisbestuiving tussen geschiedenis en andere humane en sociale wetenschappen op het terrein van de studie van collectieve actie.

Inhoud

Om te beginnen biedt het opleidingsonderdeel inzicht in de ontwikkeling van collectieve actie sinds de achttiende eeuw. De focus staat op de ontwikkelingen van de afgelopen drie eeuwen omdat er algemeen van uitgegaan wordt dat de patronen van collectieve actie onder invloed van de intensivering van een aantal sociale processen zoals verstedelijking, staats- en natievorming en vermarkting, een grondige transformatie ondergaan hebben. Zo zag een bijzonder type van collectieve actie, de zogenaamde sociale beweging, het licht in deze periode, een organisatievorm die in het hedendaagse sociaal-politieke bestel een cruciale rol speelt. Die moderniseringsthese wordt kritisch bevestigd in dit opleidingsonderdeel. Daarnaast biedt het inzicht in de diverse debatten, perspectieven en methoden die de geschiedschrijving over collectieve actie kenmerken. De plaats van collectieve actie in de historiografie is prominent, aangezien vanaf de doorbraak van de sociale geschiedenis in de jaren 1950 met de British marxist historians en de Annales collectieve actie één der voornaamste onderzoekinteresses van sociale historici vormt. Die sociaalhistorische belangstelling is natuurlijk begrijpelijk: de studie ervan vormt een van de belangrijkste toegangen tot de aspiraties en strategieën van de spreekwoordelijke 99% die in de geschiedschrijving lang veronachtzaamd bleven. In het opleidingsonderdeel wordt de student vertrouwd

gemaakt met die rijke historiografie.

Tot slot werd de geschiedenis van collectieve actie sterk verrijkt door interdisciplinaire perspectieven en concepten, met name vanuit de historische sociologie onder impuls van Charles Tilly en de historische antropologie. Dit opleidingsonderdeel heeft de ambitie ook vertrouwd te maken met die inbreng vanuit die disciplines.

Begincompetenties

Met succes gevolgd hebben van de opleidingsonderdelen Geschiedenis van de vroegmoderne tijd, Geschiedenis van de moderne en hedendaagse tijd. De erin beoogde competenties, i.e. een goede kennis van de geschiedenis van de vroegmoderne periode tot de eigen tijd, mogen ook op een andere manier verworven zijn.

Eindcompetenties

- 1 Parate kennis hebben van het historische begrippenkader en de belangrijkste historische feiten en historische verklaringen.
- 2 Een referentiekader bezitten van de diverse historische periodes
- 3 Basiskennis hebben van modellen uit de sociale en historische wetenschappen met inbegrip van sociologie, filosofie, literatuurwetenschappen, recht, politieke wetenschappen, communicatiewetenschappen en economie.
- 4 Het resultaat van historisch onderzoek in de juiste nationale en internationale historiografische context plaatsen, naar waarde schatten en benutten
- 5 Bestaand onderzoek (ook in een andere taal dan het Nederlands) en eigen initieel onderzoek of ontwerp-onderzoek kunnen interpreteren, evalueren en hierover rapporteren.
- 6 Zich bewust zijn van het belang van wetenschappelijke integriteit.
- 7 Kritisch reflecteren over de rol van het mondiale perspectief, de dynamiek van processen en patronen in historische situaties.
- 8 Een probleem benaderen vanuit meerdere perspectieven (multiperspectivisme).
- 9 Schriftelijk kunnen rapporteren over hangende wetenschappelijke discussies in de historiografie (ook in een andere taal dan het Nederlands), met een adequaat kritisch apparaat en in een duidelijk gestructureerde, wetenschappelijk verantwoorde tekst, geschreven in een heldere en academisch correcte taal.
- 10 Maatschappelijke problemen en hedendaagse opvattingen met de nodige kritische zin en historische achtergrond inschatten.
- 11 Eigentijdse ontwikkelingen interpreteren vanuit een historisch-comparatief perspectief.
- 12 Getuigen van cultuurgevoeligheid, respect voor diversiteit en reflectievermogen over continuïteit en verandering in een langetermijnperspectief.
- 13 Actief deelnemen aan groepsdiscussies (ook in een andere taal dan het Nederlands) en in een duidelijk gestructureerde mondelinge uiteenzetting in een heldere en academisch correcte taal kunnen communiceren met experts en peers over de resultaten van historisch onderzoek.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via examencontract is open

Didactische werkvormen

Werkcollege, Hoorcollege, Zelfstandig werk

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Hoorcollege, zelfstandig werk, online discussiegroep, werkcollege

Studiemateriaal

Type: Slides

Naam: slides

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Type: Reader

Naam: reader

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Referenties

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Tijdens de lessen en via de onlinediscussiegroep is er mogelijkheid tot vragenstellen; de lesgever is bereikbaar via e-mail; ondersteuning via Ufora; feedback na het examen

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Mondelinge evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Mondelinge evaluatie

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is mogelijk

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Participatie omvat deelname aan de discussies tijdens de les en vooraf ingediende vragen betreffende lectuuropdracht. Studenten dienen wekelijks voor de les op het discussieforum een vraag in op basis van voorbereidende lectuur.

Eindscoreberekening

De periodegebonden evaluatie telt mee voor 80% en de niet-periodegebonden evaluatie voor 20%. Wanneer men niet deelneemt aan de evaluatie van één of meer onderdelen of minder dan 10/20 heeft voor één van de onderdelen kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel ('vak'). Indien de gemiddelde eindscore toch een cijfer van tien of meer op twintig zou zijn, wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-geslaagd cijfer (= 9).

Faciliteiten voor werkstudenten

1. Mogelijkheid tot vrijstelling van aanwezigheid
2. Geen mogelijkheid tot examen op ander tijdstip
3. Mogelijkheid tot feedback via email, via telefoon, na afspraak tijdens kantooruren

Voor meer informatie omtrent flexibel studeren: <http://www.flw.ugent.be/flexibelstuderen>